

SAMOZAPOSLITEV: PASTI IN PREVARE

PAZITE V času gospodarske krize je prilagodljivost pri iskanju zaposlitve s strani iskalca ena bistvenih okoliščin, ki se upošteva pri izbiri zaposlenega. Podjetja se zadnje čase precej izogibajo redni zaposlitvi delavcev, saj je ta oblika zaposlitve precej draga. Tako se odločajo zaposliti osebe prek njihovih s.p.-jev. Odprtje je dokaj enostavno, a je vseeno dobro biti previden, saj lahko ob majhni neprevidnosti pozabite na svoje podjetje za 10 let ali si vsaj nakopljete nepotrebne stroške. Vsa opozorila in informacije sta nam pomagala pripraviti Generalni davčni urad in podjetje Data, d. o. o.

Tudi samozaposleni imajo pravice!

Novinar: Simon Rosc | Foto: Thinkstock

Na kaj morajo paziti samozaposlene osebe?

1. Samozaposleni morajo opravljati dejavnost, za katero imajo ustrezne pogoje/dovoljenje in ki je ustrezno vpisana v pristojni primarni register ali evidenco.
2. Samozaposleni mora v roku 8 dni davčnemu organu predložiti obrazložen izračun predvidene davčne osnove v prvem letu poslovanja, ki bo podlaga za akontiranje davka do oddaje prvega davčnega obračuna.
3. Zavezanec, ki se samozaposli, se mora vključiti v obvezno socialno zavarovanje, na tej podlagi pa mesečno obračunavati in plačevati obvezne prispevke za socialno varnost.
4. Samozaposlenemu na banki ni treba odpreti poslovnega računa, temveč lahko uporablja bančni račun za fizične osebe. Banke to po navadi zamolčijo, saj jim je zaradi višjih stroškov v interesu, da samozaposleni odpre poslovni račun.
5. Če zavezanec ob samozaposlitvi dobi sredstva subvencije ZRSZZ za samozaposlitev, jih mora v obračunu vključiti med prihodke, saj je ta subvencija enakovredna ostalim prihodkom z naslova opravljanja dejavnosti in je obdavčena skupaj z ostalimi prihodki iz dejavnosti.

6. Samozaposleni, ki pridobi subvencijo, mora upoštevati minimalne pogoje poslovanja – vsaj 2 leti –, sicer mora subvencijo vračati.

7. Zavezanec mora paziti na redno in pravočasno plačevanje obrokov akontacije davka (do 10. v tekočem mesecu za pretekli mesec oziroma trimesečje).

8. Zavezanec mora predložiti redni letni obračun do zadnjega marca za preteklo koledarsko leto.

Pravice samozaposlenih:

1. Če je oseba prvič registrirala s. p., lahko uveljavlja tudi olajšavo v obliki delne oprostitve plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, in sicer v prvem letu poslovanja v višini 50 odstotkov in v drugem letu 30 odstotkov prispevkov.
2. Samozaposleni lahko za opravljanje svoje dejavnosti pridobi tudi subvencijo, ki je hkrati tudi združljiva z delno oprostitvijo plačila prispevkov.
3. Tisti samozaposleni, ki 80 odstotkov letnih prihodkov dobijo od enega naročnika, se imenujejo ekonomsko odvisne osebe. Tem osebam je zagotovljeno omejeno delovno pravno varstvo po Zakonu o delovnih razmerjih, in sicer:
  - prepoved diskriminacije,

Page: 16

Reach: 0

Country: SLOVENIA

Size: 1040 cm2

2 / 3

- zagotavljanje minimalnih odpovednih rokov,
- prepovedi odpovedi pogodbe v primeru neutemeljenih odpovednih razlogov,
- zagotavljanje plačila za pogodbeno dogovorjeno delo, kot je primerljivo za vrsto, obseg in kakovost prevzetega dela, upoštevanje kolektivne pogodbe in splošnih aktov, ki zavezujejo naročnika ter obveznost plačila davkov in prispevkov,
- uveljavljanje odškodninske odgovornosti.

Omejitev, ki vas lahko stane samozaposlitve:

Ob registraciji s. p.-ja mora oseba podpisati izjavo, da ima poravnane vse obveznosti iz morebitnih preteklih poslovanj, ter da ni več kot 25-odstotno udeležen v kapitalski družbi oziroma imajo vse kapitalske družbe, v katerih je udeležen več kot 25-odstotno, poravnane vse davke in druge zapadle obvezne dajatve. Gre za vse obveznosti, ki so višje od 50 evrov. Oseba, ki te izjave ne podpiše ali je izjavo podpisala in je neresnična, namreč ne more pridobiti statusa samostojnega podjetnika.

Še več, dana neresnična (lažna) izjava za osebo pomeni prepoved registracije gospodarske družbe ali samostojnega podjetnika za kar 10 let.

V letu 2013 je prišlo do sprememb pri obdavčitvi t. i. 'normirancev'. Razlike med rednim s. p.-jem in nominiranci smo navedli v tabeli.

	Redni	Normiranci
Obdavčitev in davek	Akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti, ki je podvrsta dohodnine in se všteva v letno osnovo za odmero dohodnine.	Dohodnina od dohodka iz dejavnosti, ki je dokončni davek in se ne všteva v letno dohodnino.
Davčna stopnja	Dohodek se obdavči z dohodninsko stopnjo glede na lestvico (dohodninski razred, v katerega se uvrsti dohodek; stopnje med 16 in 50 odstotkov).	Dohodek se obdavči po stopnji 20 odstotkov.
Ugotavljanje osnove za davek	Na podlagi dejanskih prihodkov in tudi dejanskih odhodkov, v primeru presežka odhodkov nad prihodki je možna davčna izguba.	Na podlagi prihodkov, ugotovljenih v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi - SRS, in odhodkov, ki se priznajo v višini 70 odstotkov tako izračunanih prihodkov; do davčne izgube ne more priti.
Investicijske in druge olajšave ter davčna izguba	Lahko jih uveljavljajo in koristijo oz. pokrivajo še nepokrito davčno izgubo ter z njimi zmanjšujejo davčno osnovo, če izpolnjujejo pogoje – v okviru obračuna dohodka iz dejavnosti.	Nimajo pravice do uveljavljanja in koriščenja teh olajšav oz. pokrivanja še nepokrite izgube; lahko pa neizkoriščen del prevzetih olajšav oz. nepokrite izgube (iz časa, ko so bili redni) prenašajo v naslednja obdobja (če/ko bodo zopet kdaj redni), do poteka roka za koriščenje.
Posebne osebne olajšave	Lahko jih uveljavljajo in koristijo že v okviru obračuna dohodka iz dejavnosti, naknadno pa še v okviru letne dohodnine.	V okviru dohodka iz dejavnosti, ki je obdavčen z dohodnino od dohodka iz dejavnosti, ne morejo uveljavljati nobenih osebnih olajšav (npr. olajšave za vzdrževane družinske člane). Lahko pa jih koristijo v okviru letne dohodnine, če imajo tudi ostale dohodke, ki so obdavčeni v okviru letne dohodnine.
Vodenje poslovnih knjig	Obvezno vodenje po Slovenskih računovodskih standardih – SRS, SRS 39.	Poenostavljeno (le predpisane evidence) s Pravilnikom o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost (Evidenca knjigovodskih listin, evidenca osnovnih sredstev in evidence, ki jih posebej predpisuje določeno področje dejavnosti).
Oddajanje poslovnih poročil na AJPES	Vse fizične osebe, ki svojo dejavnost opravljajo v skladu z ZGD-1 v organizacijski obliki s. p.-ja, so na AJPES dolžni oddati poslovno poročilo za namene statistike oz./in na DURS davčne bilance (BS in IPI).	Vse fizične osebe, ki svojo dejavnost opravljajo v skladu z ZGD-1 v organizacijski obliki s. p.-ja, so na AJPES dolžni oddati poslovno poročilo za namene statistike oz./in na DURS davčne bilance (BS in IPI), ne glede na to, da so normiranci.